

เมณฑกเศรษฐี ผู้ใจบุญ (๓)

ทาน ผู้ให้ให้ได้ยาก เพราะต้องครอบงำความตระหนี่
ก่อนแล้วจึงให้ได้ การทำทานนั้น เป็นสิ่งที่ทำได้ยากโดยแท้
อสังคัมภรุษทั้งหลายย่อมไม่ทำทานตามที่สังคัมภรุษทำแล้ว เพราะ
เหตุนี้ การไปจากโลกนี้ของสังคัมภรุษกับอสังคัมภรุษจึงต่างกัน
อสังคัมภรุษย่อมไปนรก สังคัมภรุษย่อมไปสวรรค์

เหล็กกล้ากว่าจะเป็นเหล็กกล้าขึ้นมาได้ ต้องทนอยู่ในเตาหลอมที่มีความร้อนสูง และถูกตีกระหน่ำแล้วกระหน่ำอีก เพื่อให้ได้รูปทรงที่สมบูรณ์ทนทานเหมาะที่จะเป็นอาวุธคู่มือของขุนศึก คนเราก็คงเช่นกัน ถ้าต้องการประสบความสำเร็จก็ต้องไม่กลัวลำบาก และต้องเตรียมใจไว้ให้พร้อมที่จะเผชิญหน้ากับเหตุการณ์ทุกชนิด ไม่ว่าจะดีหรือร้าย โดยเมื่อตั้งใจจะทำสิ่งใดจงทำสิ่งนั้นให้สำเร็จ และทำให้ดีที่สุด จะได้เป็นผั่งสำเร็จของชีวิตติดตัวไปข้ามภพข้ามชาติ โดยเฉพาะเมื่อเรามีความตั้งใจและปรารถนาจะเข้าถึงธรรม ก็ต้องทุ่มเทชีวิตจิตใจ รู้จักใช้เวลาและโอกาสดังกล่าวในการที่จะได้ประพฤติปฏิบัติธรรมให้ได้มากๆ

มีวาระพระบาลีที่ปรากฏใน โกสิยชาดก ว่า

“ทาน ผู้ให้ให้ได้ยาก เพราะต้องครอบงำความตระหนี่ก่อนแล้วจึงให้ได้ การทำทานนั้น เป็นสิ่งที่ทำได้ยากโดยแท้ อสัตบุรุษทั้งหลายย่อมไม่ทำทานตามที่สัตบุรุษทำแล้ว เพราะเหตุนั้น การไปจากโลกนี้ของสัตบุรุษกับอสัตบุรุษจึงต่างกัน อสัตบุรุษย่อมไปนรก สัตบุรุษย่อมไปสวรรค์”

การทำทานไม่ใช่เป็นสิ่งที่จะทำได้ง่ายๆ เพราะต้องเริ่มต้นกันที่จิตใจว่าจะกล้าหาญ เพื่อสลัดความตระหนี่ออกจากใจได้หรือไม่ ใจต้องรบชนะความโลภให้ได้เสียก่อน ท่านผู้รู้

เมธชก เศรษฐี ผู้ใจบุญ (๓)

๔๐๖

กล่าวถึงงานกับการรบไว้ว่ามีสภาพเสมอกันคือ นักรบแม้จะมีกำลังพลน้อย หากทุ่มเทชีวิตจิตใจ ใช้สติปัญญาแก้ไขปัญหาชำนาญในการยุทธ์ ก็สามารถมีชัยต่อข้าศึกที่มีจำนวนมากกว่าได้ เจตนาเครื่องบริจาครก็เหมือนกัน แม้จะน้อย ย่อมชนะหมู่มากได้ เพราะวัตถุประสงค์ในการบริจาค เพื่อจะเอาชนะความตระหนี่ในตัวของเขาเอง ไม่ใช่เพื่อเอาชนะคนอื่น

เพราะฉะนั้น บัณฑิตผู้มองเห็นประโยชน์ที่จะได้รับในปรโลก จึงสามารถสละไทยธรรมที่ตนเองมีแม้เพียงเล็กน้อยได้ ส่วนผู้ไม่รู้ทั้งหลาย แม้จะมีทรัพย์สินเงินทองมากมายก่ายกองก็ให้ไม่ได้ เพราะถูกความตระหนี่ครอบงำใจไว้ เป็นผู้มีความโลภอยู่ในขันธสันดาน จึงไม่สามารถให้ทาน ผู้รู้ถึงกับสรรเสริญไว้ว่า ทักขิณาทานที่บุคคลให้จากของเล็กน้อย ก็นับว่าเสมอด้วยการให้จำนวนพัน วัตถุสิ่งของแม้เล็กน้อยที่ตัดขาดออกจากใจ พร้อมกับจิตใจกว้างใหญ่ ย่อมสามารถส่งผลให้ได้สมบัติใหญ่ อย่างน่าอัศจรรย์ เหมือนอย่างเรื่องของท่านเมธชกเศรษฐี ที่หลวงพ่จะได้นำมากล่าวถึงกันต่อไป

*ความเดิมต่อจากเมื่อครั้งก่อน ท่านเศรษฐีกำลังประสบความหิวอย่างหนัก เพราะขาดกสิกรรมเกิดขึ้นติดต่อกันนาน

เม ณฑ ก เศรษฐี ผู้ใจบุญ (๓)

๔๐๓

หลายปี ภรรยาได้หุงข้าวม้อสุตท้าย เพื่อยืดชีวิตของคนในครอบครัวออกไป และในขณะที่กำลังจะรับประทานอาหารเช้า นั้น พระปัจเจกพุทธเจ้าได้เสด็จมาบิณฑบาตอยู่หน้าบ้าน หลังจาก ที่ท่านได้เข้าสมาบัติอยู่ ๗ วัน ซึ่งตามธรรมดาของพระปัจเจก พุทธเจ้าที่เข้านิโรธสมาบัตินานถึง ๗ วัน โดยไม่ได้ฉันภัตตาหาร เลยนั้น เมื่อออกจากนิโรธสมาบัติก็จะมีอาการหวัดระหายมาก เหมือนกับมนุษย์ทั่วไป แต่ท่านสามารถยับยั้งไว้ได้ด้วยอำนาจ ของมหาสมาบัติ แต่ถ้าไม่ได้ฉันในวันที่ ๗ ก็ต้องดับขันธเข้าสู่ นิพพาน เพราะขันธ ๕ ไม่สามารถทนอยู่ได้อีกต่อไป

ท่านเศรษฐีพอเห็นพระมาโปรดที่บ้าน เกิดมีจิตเลื่อมใส ท่านสอนตัวเองว่า “ที่เราต้องประสบผาตกภัยเห็นปานนี้ เพราะ เราไม่ได้ให้ทานในกาลก่อน อาหารมื่อนี้รักษาเราไว้ได้เพียง วันเดียวเท่านั้น ส่วนภัตที่เราถวายแด่พระผู้เป็นเจ้า จะนำ ประโยชน์เกื้อกูลมาให้แก่เราหลายโกฏิกับ เราอย่าได้เห็นแก่ ประโยชน์ตนเฉพาะแต่เพียงในชาตินี้เลย ด้วยจิตเลื่อมใสที่เรา จะได้ถวายอาหารม้อสุตท้ายแก่พระคุณเจ้านี้ ขอให้ภพชาตินี้ เป็นชาติสุดท้ายที่เราต้องอดอยากเกิด”

เมื่อตัดสินใจได้อย่างเด็ดขาดแล้ว จึงน้อมนำภาตภัตนั้น ออกมา เดินเข้าไปหาพระปัจเจกพุทธเจ้า กราบด้วยเบญจางค-

เม ณ ๓ ก เศรชฐี ผู้ ใจ บุญ (๓)

๔๐๘

ประดิษฐ์ นิมนต์ให้เข้าไปในบ้าน เมื่อท่านนั่งบนอาสนะแล้ว จึงค่อยๆ เกลี้ยกั๊ตในจานข้าวลงไปในบาตร เมื่อกั๊ตเหลือครึ่งหนึ่ง พระปัจเจกพุทธเจ้าก็เอามือปิดบาตรไว้ เศรษฐีอยากได้บุญใหญ่ จึงกราบเรียนท่านว่า “ข้าแต่ท่านผู้เจริญ กั๊ตอาหารนี้เพียงพอ เฉพาะคนๆ เดียวเท่านั้น ขอบท่านจงอย่าสงเคราะห์กระผมในโลกนี้เลย กระผมใคร่ที่จะถวายไม่ให้มีส่วนเหลือ” จากนั้นได้ ถวายกั๊ตทั้งหมดลงในบาตร

ครั้นถวายอาหารมื้อสุดท้ายด้วยใจที่เลื่อมใสแล้ว จึงตั้ง ความปรารถนาอย่างแรงกล้าว่า “ข้าแต่ท่านผู้เจริญ ข้าพเจ้าอย่า ได้ประสบตกภัยเห็นปานนี้ ในที่ๆ ข้าพเจ้าเกิดอีกเลย ตั้งแต่ บัดนี้ไปข้าพเจ้าพึงสามารถเพื่อจะให้กั๊ตแก่ชาวชมพูทวีปได้ทั้งหมด ข้าพเจ้าไม่พึงทำการงานเลี้ยงชีพด้วยมือของตนเอง ในขณะที่ ข้าพเจ้าใช้ให้คนชำระฉาง ๑,๒๕๐ ฉาง และชำระร่างกายให้ สะอาดแล้ว นั่งอยู่ที่ประตูฉางเหล่านั้น มองดูในเบื้องบนเท่านั้น ธารแห่งข้าวสาลิแดง พิงตกลงมาในฉางทั้งหมดให้เต็ม และผู้นี้ จงเป็นภรรยา ผู้นี้จงเป็นบุตร ผู้นี้จงเป็นหญิงสะใภ้ และผู้นี้จง เป็นทาสของข้าพเจ้า ในสถานที่ๆ ข้าพเจ้าเกิดแล้วเกิด”

ฝ่ายภรรยาของท่านเศรษฐี คิดว่า “เมื่อสามีของเราไม่ ได้รับประทาน เราก็ไม่อาจจะรับประทานได้ จึงถวายส่วนของ

เมธะพร เสรฐฐี ผู้ใจบุญ (๓)

๔๐๕

ตัวเองแต่พระปัจเจกพุทธเจ้า แล้วตั้งความปรารถนาว่า “ข้าแต่ท่านผู้เจริญ ตั้งแต่บัดนี้ไป ขอดิฉันอย่าพึงประสบกับชาติภพ เห็นปานนี้อีกเลย อนึ่ง เมื่อดิฉันว่างเถิดกัณฑ์ไว้ข้างหน้า ให้ภักต แก่ชาวชมพูทวีปทั้งหมด ตราบใดที่ดิฉันยังไม่ลุกขึ้น ขอภักตที่ดิฉันตักแล้ว จงเต็มบริบูรณ์ดุจเดิมตรานั้น เกิดก็ภพก็ชาติ ท่านผู้นี้ จงเป็นสามี ผู้นี้จงเป็นบุตร ผู้นี้จงเป็นหญิงสะใภ้ และ ผู้นี้จงเป็นทาสของดิฉัน”

ลูกชายเศรษฐี พอเห็นพ่อแม่ทำเป็นต้นแบบอย่างนั้น ก็เกิดกำลังใจอยากทำความดีตาม ซึ่งในใจก็มีความเลื่อมใสใน พระปัจเจกพุทธเจ้าอยู่แล้ว จึงถวายส่วนของตนแก่พระปัจเจกพุทธเจ้า จากนั้นก็ตั้งความปรารถนาเหมือนที่พ่อแม่อธิษฐาน จะแปลกกันอยู่ตรงที่ว่า “เมื่อข้าพเจ้าถืออุกกาบาตหนึ่งพัน แม้ให้กหาปณะแก่ชาวชมพูทวีปทั้งสิ้นอยู่ ขออุกนี้จงเต็มอยู่ อย่างเดิม”

ฝ่ายลูกสะใภ้ของเศรษฐี ก็ได้ถวายส่วนของตนแก่ พระปัจเจกพุทธเจ้าเหมือนกัน และตั้งความปรารถนาว่า “เมื่อ ดิฉันตั้งกระบุงข้าวเปลือกกระบุงหนึ่งไว้ข้างหน้า แม้ให้ภักต อันเป็นพืชแก่ชาวชมพูทวีปทั้งสิ้น ความหมดสิ้นไปอย่าได้ปรากฏ จนกว่าดิฉันจะเลิกให้”

เมณฑกเศรษฐีผู้ใจบุญ (๓)

๔๑๐

แม้ทาสของเศรษฐีก็มีใจใหญ่ ยอมที่จะอดตายเหมือน
เช่นกับเจ้านาย แต่จักไม่ยอมให้พระท่านต้องอดฉัน จึงถวาย
ส่วนของตนแก่พระปัจเจกพุทธเจ้า จากนั้นจึงตั้งความปรารถนา
ที่จะขออยู่กับเจ้านายไปทุกภพทุกชาติ และอธิษฐานจิตว่า “เมื่อ
ข้าพเจ้าไถนา ขอให้สามารถไถได้เร็วเป็นพิเศษ คือ รอย ๗
รอยประมาณเท่าเรือโกลน ชาย-ขวาด้านละ ๓ รอย และตรง
กลางอีก ๑ รอย จงบังเกิดขึ้น”

อันที่จริงแล้ว ด้วยผลบุญแห่งการถวายทานครั้งนั้น
หากนายปุณณะปรารถนาตำแหน่งเสนาบดี ก็สามรถจะได้
ในวันนั้น แต่เนื่องจากมีความรักในเจ้านายมาก เลยตั้งความ
ปรารถนาว่า “ขอให้ได้เป็นคนรับใช้ของครอบครัวเศรษฐีไป
ทุกภพทุกชาติ” เมื่อทุกคนอธิษฐานเสร็จเรียบร้อยแล้ว
พระปัจเจกพุทธเจ้าจึงกระทำอนุโมทนาในการตัดสินใจอย่าง
เด็ดเดี่ยวของทุกๆ คนที่รักบุญยิ่งกว่าชีวิต แล้วท่านจึงเหาะ
ขึ้นไปสู่ท้องฟ้า โดยบันดาลให้ทุกคนได้เห็นท่านเหาะกลับไป
ภูเขาคันธมาถน์ และจัดแบ่งภักดีให้กับพระปัจเจกพุทธเจ้า
๕๐๐ องค์ ด้วยอานุภาพของพระปัจเจกพุทธเจ้า ภักดีนั้นสามารถ
แบ่งได้ทั่วถึงแต่พระปัจเจกพุทธเจ้าหมดทั้ง ๕๐๐ องค์ เศรษฐี
และทุกคนในครอบครัวได้เห็นเหตุอัศจรรย์เช่นนั้น ยิ่งปิติดีใจว่า
ตนเองได้ถวายทานถูกเนื่อนาบุญแล้ว

เมธาทก เศรษฐี ผู้ใจบุญ (๓)

๔๑๑

ส่วนท่านเศรษฐีและครอบครัว หลังจากที่ได้ถวายภัต
ไปแล้ว จะต้องอดตายหรือไม่ หรือจะมีเรื่องอัศจรรย์อันใด
เกิดขึ้น คงต้องมาศึกษากันในครั้งต่อไป ขอให้ทุกท่านฝึกฝน
ตนเองให้เป็นคนรักบุญ รักธรรมะ รักการสร้างบารมียิ่งกว่า
สิ่งอื่นใด เพราะบุญเท่านั้นที่เป็นที่พึ่งของเราทั้งในโลกนี้ และใน
โลกหน้า และอย่าลืมนั่งสมาธิปฏิบัติธรรมกันทุกๆ วัน เพียรฝึกใจ
ให้หยุดนิ่งกันเรื่อยไปจนกว่าจะเข้าถึงพระรัตนตรัยภายใน

